

Minnesanteckningar lunch till lunch den 6-7 februari 2020

NÄRVARANDE

Sonny Dahl,	Mölndal
Christina Wadell,	Mölndal
Mariette Petri,	Mölndal
Noomi Holmberg,	Kungälv
Elisabeth Sjöberg,	Kungälv
Camilla Karlsson,	Lilla Edet
Caroline Eriksson,	Stenungsund
Ann-Charlotte Nyren,	Tjörn
Lillian Hansson,	Tjörn
Helene Gillqvist,	Alingsås
Titti Davidsson,	Alingsås
Fredrik Forsberg,	Alingsås
Helene Ljungqvist,	Kungsbacka
Pia Berglund,	Kungsbacka
Marie Blomqvist,	Lerum
Lotta Jonzén,	Lerum
Annika Strandberg,	Göteborg Stad
Christina Dyhre Edvardsson,	Göteborg Stad
Mona Månsson,	Göteborg Stad
Karin Magnusson,	Göteborg Stad
Agneta Caderot Åstedth,	Göteborg Stad
Carina Fransson,	Härryda
Ulrica Johansson,	Ale
Ann-Sofie Borg,	Ale
Anna Haglund,	GR
Maria Ljung	GR (antecknar)

Torsdag den 6 februari

Tema hälsofrämjande och förebyggande verksamhet.

Hälsofrämjande och förebyggande arbetet i kommunerna är viktigt och får allt större relevans och fokus bl.a. med tanke på de demografiska utmaningarna men också i omställningen till nära vård och omsorg. Både Socialtjänstlagen och Hälso- och Sjukvårdslagen lyfter det hälsofrämjande och förebyggande arbetet och flera nationella utredningar sätter fokus på ämnet t.ex. utredningen kring framtidens socialtjänst, Ju förr desto bättre SOU 2018:32 och Nära Vård SOU 2019:29.

Ett aktivt och hälsofrämjande åldrande består av fyra hörnpelare

- social gemenskap och stöd
- meningsfullhet
- fysisk aktivitet och
- goda matvanor

Hälsofrämjande och förebyggande arbetet i Östersunds kommun

Åsa Wallin, utvecklingsledare på vård och omsorgsförvaltningen på Östersunds kommun deltar på distans (presentation bifogas)

2013 tog Östersunds kommun ett beslut om en långsiktig strategi för att möta två stora kommunala utmaningar (de demografiska och exkluderande). Arbetet innebär bland annat att arbeta hälsofrämjande och förebyggande med medborgare som redan har stödinsatser, arbeta tillsammans med anhöriga samt att skapa hälsofrämjande arbetsplatser för medarbetare. Fleråriga handlingsplaner finns kopplat till strategin. Nytt från i år är en handlingsplan kring samverkan vad gäller missbruk, våld i nära relationer och psykisk hälsa.

Vård och omsorgsförvaltningen i Östersund har tagit fram en plan för 2015–2025. Varje handlingsplan och aktivitet har mål som följs upp årligen. Det har varit blandade resultat i måluppfyllelsen. Budget sätter ibland käppar i hjulet.

Några exempel på aktiviteter är:

- Föreläsningar -Bo bra på äldre da´r.
- Boenderådgivning -Utvecklat rådgivningen med en app
- Säkra steg-fallprevention. De har samarbeten med universitet i olika forskningsprojekt.
- Utveckla digital delaktighet (ungdomar på universitet) digital hemguide för personer över 80 år.
- Hälsoträffar, cykling utan ålder-samarbete med surfbutiken.
- Nyligen har de blivit medlemmar i Age friendly Cities där även Göteborg stad är medlemmar sedan flera år tillbaka.

Övergripande på medborgarnivå handlar det om att arbeta för att stärka individerna själva. Utveckla ett tillgängligt samhälle, öka medborgarens egen kunskap om livsstil, meningsfull sysselsättning, självständighet och social gemenskap och förbättra hälsan.

Resultat från grupparbete utefter frågeställningar kring hälsofrämjande och förebyggande insatser

Vad och Hur kan vi förändra i våra kommuner?

- Bjuda in brukare till nätverk, välfärds-appar, hälsofrämjande handlingsplan som rör alla.
- Frivilligcentral, kan man tänka bredare målgrupp kring integration och samhällsinriktat inte bara SÄBO?
- Anhörigstöd, inspireras av Helsingborg där man fick hyreskontrakt om man ville umgås med grannarna?
- Egenansvaret. Vi behöver jobba mer kring det. Vad har kommunen ansvar för, kan det tydliggöras? Information till medborgare är viktig.
- Det finns en vinst i att ta ett centralt perspektiv på dessa frågor. Kan man koppla till frivillig och föreningsliv?
- Folkhälsostategerna har ett övergripande ansvar att jobba med olika målgruppers behov. Att ha ett strategiskt grepp i hela kommunen. Integrera folkhälsoplanerare! Samarbeta med bostadsbolag, fokus på utsatta inte bara äldre ensamma. Ställa krav och bl.a. utveckla trappklättrare?
- Hur kan man öka personalens hälsofrämjande och förebyggande arbete? Jobba med både risk och friskgrupper.
- En koordinatorfunktion i kommunerna! Kan man ha en väg in?

Hur kan vi jobba med frågan tillsammans i nätverket?

- Att delge varandra goda exempel. Stärka kopplingen mellan vårt nätverk och Hälsofrämjande och förebyggandenätverket.

- Hur kan vi jobba mer med detta i nätverket? Kanske ge uppdrag till hälsofrämjande och förebyggandenätverket?
- Inspiration och information är viktigt.
- Kan man snickra på en handlingsplan i GR? Vad görs idag?

Information från SKR

Helena Henningsson, SKR, redogör för det senaste på SKR inom äldreomsorg. I utskickad presentation finns länkar till all information som Helena tar upp.

- Regeringen fattade beslut om överenskommelsen om välfärdsteknik inom äldreomsorg.
- Myndighet om vård och omsorgsanalys-Rapport om Kompetensförsörjning inom äldreomsorgen kopplat till myndighetsutövning.
- SKR har arbetat om sin webb samlat ihop goda exempel kring byggande av SÄBO inom äldreomsorg. På SKR:s hemsida finns länkar till Kommentus ramupphandling. Det finns även ett stöd för prognosberäkningar kring SÄBO.
- Öppna jämförelser vård och omsorg om äldre publiceras den 13 feb. Det blir ingen rapport utan resultatet finns på webb. Socialcheferna får 6/2 se en förhandsvisning via Project Place (arbetsyta) där de kan titta på sina resultat.
- IBIC: SKR önskar tips på goda exempel och beslut genomförandeplaner. Vill ni dela med er så kontakta SKR.

Aktuella utredningar:

- Översyn av socialtjänstlagen, juni 2020. Kommer bland annat förslag om förenklad biståndsbedömning samt förebyggande/proaktiva insatser inom socialtjänst. (Margaretha Winberg kommer till GR i juni)
- Utredningen om välfärdsteknik äldre, slutbetänkande i mars
- God och nära vård-huvudbetänkande kommer i mars.
- Fast omsorgskontakt, (dir 2019:52), slutbetänkande 1 oktober 2020
- Sammanhållen information inom Vård och omsorg, slutbetänkande maj 2021 (dir 2019:37)
- Utredning sammanhållen kunskapsstyrning, slutbetänkande juni 2020.
- Utredningen Nationell samordnare för en hållbar kompetensförsörjning inom kommunal finansierad vård och omsorg om äldre (dir 2019:77), slutbetänkande juni 2021. Utredare Göran Johnsson. SKR har till utredningen lyft in förutsättningarna som nu finns inom äldreomsorg som den demografiska utmaningen, tuffare ekonomi för kommunerna samt kvinnors sjukfrånvaro. Göran Johnsson vill gärna komma ut i alla län. GR har annonserat att vi gärna vill bjuda in Göran till dialog.

Dialog i nätverket kring heltidsarbete som norm. En farhåga är att det kommer driva på kostnadsutvecklingen. Det är en svår kombination. I Göteborg stad har man en framtidsgrupp som bland annat visade att man inte önskar heltid utan andra former och flexibelt arbetssätt i framtiden.

Det är svårt inom omsorgen att jobba med resurstider så att det används rätt. Viktigt att arbeta utifrån de avtal som finns men det får inte bli en låsning och styrning som förhindrar flexibilitet. Ett medskick till SKR är önskan om ett seminarium med goda exempel på bland annat kring avtal mm.

Program Nära vård SKR

SKR kommer under 2020 att jobba med *hur*- frågan som stöd till kommunerna. Så även uppföljning och styrning samt stöd i ledarskap för nära vård. SKR driver frågan kring att få till en nationell strategi där stat, kommuner och regioner deltar och där ansvar och roller (forskning, innehåll i utbildningar mm) tydliggörs. SKRs samordnare för den nära vården Lisbeth Löpare kommer att göra en rundresa med start i Skellefteå.

Arbete nationellt med resursöverföringsfrågan är otydligt. SKR menar att frågan finns och är väldigt känslig. Utvecklingen är ju inte ny och vart finns resursförstärkning?

Stimulansmedel till kommunerna: *Digitalisering och välfärdsteknik*

Regeringsbeslut om 200 milj kr i stimulansmedel inom äldreomsorg under 3 år. Överenskommelse mellan staten och SKR 2020–2023. Nationellt stöd på SKR innefattar bland annat juridisk kompetens, Eva Sahlén är nationell samordnare på SKR.

Inom nätverket ser man svårigheter med utveckling av välfärdsteknik inom kommunen och att standard, lagstiftning måste styras högre upp för att få genomslagskraft. Hur ska man tex hantera kameraövervakningslagen som säger att varje individ måste få göra ett val? Detta sätter stopp för ett breddinförande.

Tjörn har aktivt arbetat med att få in digitaliseringsfrågan i vägledningen för AO och har arbetat med att kommunicera med politiken.

16 mars kommer Peter Larsson, regeringens utredare av välfärdsteknik inom äldreomsorgen till GR (inbjudan utskickad tidigare).

Stimulansmedel till kommunerna: *Överenskommelsen Nära vård 2020*

6,2 milj. Merparten går till regionen. I år går 500 milj. kr till kommunerna. 50% fördelas utifrån befolkning och 50% antalet inskrivna i kommunal hälso- och sjukvård 2018. Pengarna kommer gå via RSS i länen. Bra om det finns vissa delar som man samordnar. Tidsplan oklar.

Stimulansmedel till kommunerna: *Överenskommelse Psykisk hälsa 2020*

Kommunerna får 310 milj. Fördelas direkt till kommunerna (invånarantal). Fokus barn och unga + att det går till länet 574 milj. (region + kommun kring samverkan/sammanhållen vård, brukarmedverkan, suicidprevention). Kuratorer och socionomer som samtalsstöd prövas inom några kommuner i Sverige.

Fredag den 7 februari

Strategiska frågor på GR 2020

Sara Nordenhielm, planeringsledare på GR (presentation bifogas)

Politisk styrgruppens arbete 2020

GR har fyra politiska styrgrupper varav två inom området arbetsmarknad och social välfärd. Styrgruppen för social välfärds ansvarsområden är barn och unga, mitt i livet och äldre. Under 2019/2020 har/är det mycket fokus på hälso- och sjukvårdsfrågor då det händer mycket på detta område. De har även haft dialog om digitalisering och boendefrågor.

Under 2020 kommer styrgruppen för social välfärd att speciellt följa det gemensamma arbetet med:

- Insatser som ökar kommunernas förutsättningar att arbeta mer kunskapsbaserat, för att stärka ungas hälsa i Göteborgsregionen.
- Insatser som stärker kommunerna som aktör i vårdssamarbetet med Västra Götalandsregionen.
- Kompetensutvecklingsinsatser som ökar den digitala kunskapen hos politiker, chefer och medarbetare i kommunerna.

Socialchefs nätverkets arbete 2020

Nätverket har arbetat fram en programförklaring. Det finns även fyra temaområden där de samverkar i mindre temagrupperingar för att få till mer verkstad i frågorna.

1. Kompetensförsörjning, arbetsmarknad och kunskapsutveckling.
2. Bostad och boendeutveckling.
3. Hälso- och sjukvård. Omställning.
4. Digitalisering och välfärdsteknik.

Nytt under 2019 var fördjupningsträffar efter varje nätverksträff. Dialog kring hur dessa ska användas under 2020 sker den 28/2. En tanke är att ha ett tema och att även andra nätverk bjuds in. Den 12 juni kommer Margaretha Winberg att prata om utredningen framtidens Socialtjänst. Till detta tillfälle är alla nätverk inbjudna.

Inom området kompetensförsörjning har politiker och socialchefer visat intresse för modellen med *branschråd* som bland annat provats med framgång inom förskola.

Branschråd

Sofia Larsson, avdelning utbildning/GR, redogör för hur man kan arbeta med branschråd som en metod i kompetensförsörjningsarbetet. (presentation bifogas)

Ett branschråd består av 12–13 personer från hela styrkedjan i medlemskommunerna samt representanter i SKR. Arbetsformen är utifrån uppdrag. Utgångspunkten i arbetet ska vara systempåverkande, snabba resultat, långsiktighet, innovation/nya lösningar. Branschrådet får bedöma behov, ange inriktning, driva processer, utveckla förslag till regionala lösningar och lämna förslag, driva och rekommendera. Ett branschråd får inte besluta.

Ett exempel kring branschråd förskola

Uppdraget är att jobba kring professionerna förskolelärare och barnskötare. Det finns ett koncept på sex olika steg där de bland annat skapat en ny befattning ”förskoleassistent”. Man har i olika steg

definierat arbetet för barnskötare och är på gång att bygga en valideringsmodell för validering från förskoleassistent till barnskötare. Ett kommande spår är YH utbildning och ett spår för att arbeta med yrkesverksamma som närmar sig pensionsåldern.

Ett exempel inom skolan

Fakta: Det kommer att saknas lärare. Hur kan vi möta dessa utmaningar?

Pågående uppdrag är att ta fram en gemensam befattningspalett för kompletterande tjänster. Det råder olika bilder om en sådan satsning kommer leda till en ökning av undervisningstiden för lärare? Enligt branschrådet är det tanken men facken tänker avlastning. Det är mycket kulturfrågor.

En stor förutsättning för framgång i arbetet är den regionala fackliga dialogen. Facken har fyra representanter i en grupp och dialogen är kontinuerlig och öppen och hjärtlig. Det går framåt men tar tid. Inte alltid överens i sakfrågor.

En fråga som branschrådet driver är: Hur kan vi snabbare få ut legitimerade lärare, utan att sänka kvaliteten på lärarutbildningen?

Branschråd - Ett effektivt regionalt arbetssätt/modell för äldreomsorg och hälso- och sjukvård?

Socialchefsnätverket vill ta fram en regional strategi för kompetensförsörjning för både äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård. Socialcheferna har gett uppdraget att utreda förutsättningarna för ett branschråd för äldreomsorg. Temagrupp kompetensförsörjning är styrgrupp för arbetet.

Nätverket har dialog om lärandet från tidigare satsningar som till exempel arbetet med äldreassistent? Många kommuner var långt framme i denna fråga. Ett medskick är att börja med det som skaver exempelvis hur ökas den brukarnära tiden? Finns det andra titlar och branscher att lära av?

Skulle modellen kunna användas i arbetet med en nära vård? Hur möta den mer avancerade vården ute i ordinärt boende? En arbetsmodell för andra frågor än kompetens?

I ett kommande arbete kring branschråd för äldreomsorg anmäler Alingsås, Lerum och Tjörn intresse av att medverka från äldreomsorgs/hälso- och sjukvårdschefs nätverket.

Genomgång av nätverkets arbete 2019 och fokus 2020

Under 2019 har deltagandet på nätverksmöten varit i snitt 16 personer från 8,7 kommuner.

Önskemål/inspel från nätverket är att GR ska sända remisser och information av strategisk karaktär till kommunbrevådor.

År 2020 gäller nuvarande handlingsplan. Under hösten påbörjas arbetet med att ta fram en handlingsplan för nätverket 2021-2025.

Vilka frågor ska prioriteras i nätverkets arbete 2020?

- *Välfärdsutmaningar.* Det handlar bland annat om kompetensförsörjning och digitalisering. Kan kommunerna göra strategi utifrån vad vi står inför? Ändra i handlingsplanen så att det blir en övergripande rubrik med välfärdsutmaningar och underrubrik blir alla de andra områdena.
- *Nära vård* - innefattar även socialtjänst och är en stor utmaning framåt.
- *Omvärldsbevakning, välfärdsteknologi.* Slå gärna samman innovation och välfärdsteknologi till digitalisering.
- Viktigt att vi delar och lär oss av varandra i nätverket. Ett förslag är att ha dagens kommun med en presentation på ca 10 min.

Vad ska vi jobba tillsammans kring i nätverket 2020?

- Arbetsätt som *branschråd* låter intressant. En idé är att jobba mer med mål och resultat kring vad vi kan göra tillsammans. (rimliga)
- Processinriktat ska vi jobba med det? Behovet måste styra. Lyfta ut frågor och arbeta vidare med. Branschråd är intressant sätt att arbeta. Förebyggande hälsofrämjande nätverket och hur vi får samman det? Arbetsätt och vad har vi utrymme för? Vad är nätverket till för? Inspiration och ta del av idéer.
- Ta fram en bild på HUR vi jobbar och vem som är ansvarig för vad.
- Anna visar bild på visar en preliminär planering för äldreomsorgschef och hälso- och sjukvårdschefsnätverket.

Introduktion av GR-projekt *Vårdens medarbetare och nära vård*

Socialcheferna i Göteborgsregionen har gett GR ett uppdrag som går under benämningen Vårdens medarbetare och det kommer att genomföras i form av tre delprojekt:

- Nära vård för vårdens medarbetare; seminarier, lokala workshoppar och dialogmöten med syfte att stärka GR-kommunernas gemensamma bild av Nära vård och de processer som påverkar och påverkas av denna omställning.
- En digital kompetensutvecklingsplattform
- FoU-arbeten kopplade till Vårdens medarbetare och omställningen till en nära vård.

Anna Haglund och Lena Mogren kommer tillsammans med Theresa Larsen, FoU i väst/GR att ansvara för olika delar av projektet. Projektet bjuder in till kick-off den 1 april.

Tack alla för glädje, engagemang och inspiration dessa två dagar!

Anna Haglund och Maria Ljung